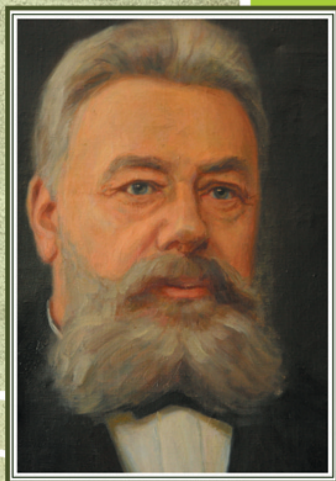

UZ ZAĻŅA ZARA

Arvīds Deģis
**Kristaps
Morbergs**

No baskāja par
multimiljonāru

Arvīds Deģis

Kristaps Morbergs

No baskāja par multimiljonāru

Rīga

UDK 658+338(474.3)(091)+929+821.174-94
De 193

Arvīds Deģis

Kristaps Morbergs. No baskāja par multimiljonāru
Grāmatu sērija "Uz zaļa zara". Nr. 3

ISBN 978-9984-828-89-3

© Biznesa augstskola Turība, 2014, 253 lpp.

© *Deģis Arvīds*, 2014

Vāka dizains *Una Spektore*

Vāka foto no Latvijas Universitātes Fonda arhīva

Izdevējs SIA "Biznesa augstskola Turība"

Redaktore *Lilita Vīksna*

E-pasts: izdevnieciba@turiba.lv

Iespiests SIA "Jelgavas tipogrāfija"

Priekšvārds

Grāmatas saturu veido Kristapa Morberga nepublicēto memuāru fragmenti, viņa sievas Augustes Luīzes un privātsēkretāra Kārļa Vinka dienasgrāmatas formas piezīmes, kā arī arhīvu un avīžu materiāli. Tas būs pamācošs dzīvesstāsts par to, kā nabadzīgs puisis pastalās no Zemgales ierodas Rīgā pirmās tautiskās atmodas laikā un divdesmit gados no dēļu nesēja kļūst par vienu no visbagātākajiem cilvēkiem Latvijā. Tiek uz zaļa zara, no kura to nespēj nogrūst nedz 19. gadsimta 80-to gadu nekustamo īpašumu krīze, nedz 1905. gada nemieri vai vairākas okupācijas varas I Pasaules karā. Pat Padomju Latvijas 1919. gada Revolucionārais kara tribunāls ar viņu netiek galā.

Visas sakritības ar reāli dzīvojošām personībām vai notikumiem ir ietērtas literārās fikcijas ietvarā. Tāpēc kritiski noskaņotu lasītāju pretenzijas par rakstnieka patvarīgajām vēsturiskā laikmeta interpretācijām būs nevietā, jo autors sevi pozicionē tieši kā vēsturnieku amatieri-autodidaktu. Katrā ziņā Morberga diženā personība no profesionāliem vēsturniekiem būtu pelnījusi turpmāku izpēti un ne vienu vien monogrāfiju – apdrukātu ar zelta burtiem.

Moto

«Nevajadzēs ķerties pie revolvera un nevajadzēs runāt par dzīves apnikumu, jo darbs ir viss un pāri pār visu. To mums māca Kristapa Morberga laimīgais mūžs un cildenais mūža noslēgums.»

Pāvils Rozītis

«Dzīves vakaram pienākot, vecais Morbergs, uzstādīdams savas dzīves bilanci, būs gan, visu pārdomādams, nācis pie atziņas, ka manta vien, kas nekalpo garam un paliek bez cieņīga mantojuma saņēmēja, nedod nekā, un ka cilvēks, kas atraujas no savas tautas, izdziest kā sveces liesma, par ko pat piemiņas nepaliek.»

Pauls Kundziņš

Saturs

1. nodaļa. Pastariša sindroms.....	7
2. nodaļa. Ar pāris rubļiem kabatā.....	11
3. nodaļa. No «dēļu nesēja» līdz arhitekta godam	16
4. nodaļa. Brīvmūrnieku iesvētīšanas ceremonija.....	28
5. nodaļa. Kredīti ir turības instrumenti.....	34
6. nodaļa. Neapzināti finansē Āfrikas ekspedīcijas	39
7. nodaļa. Pieticīgais jaunbagātnieks maina sievu.....	50
8. nodaļa. Bezizejas situācijā jāmāk blefot.....	61
9. nodaļa. Latvietis latvietim vilks	68
10. nodaļa. Dzīves baudītāju ģimene.....	80
11. nodaļa. Draudzības saites.....	103
12. nodaļa. Cirka kriminālintriga un aplausi Salamonskim	113
13. nodaļa. Ar privātdetektīva indevi	125
14. nodaļa. Putnu medības Jaunmokās	135
15. nodaļa. Iesaistoties sabiedriskajā darbā	143
16. nodaļa. Vīns un revolūcija	157
17. nodaļa. Ignorējot Cara Nikolaja II vizīti Rīgā	178
18. nodaļa. Uzticības avanss Kārlim Vinkam	184
19. nodaļa. Karš izjauc plānus.....	194
20. nodaļa. Ar stingru mugurkaulu pret okupāciju	198
21. nodaļa. Labprātīgs mājas arests	204
22. nodaļa. Azarta remdēšana Jātnieku manēžā.....	219
23. nodaļa. Mecenāts ar lielo burtu	225
24. nodaļa. Radu sazvērestības izgāšanās	232
25. nodaļa. Testamenta apstrīdēšanas mēģinājumi	240